

Styret – Salten Brann IKS

Styresak nr. 58/20

Rep. Skap sak nr. 16/20

Innstilling til representantskapet

5. oktober 2020

ETABLERING AV INTERKOMMUNALT SELSKAP FOR Å ANSKAFFE, IMPLEMENTERE, DRIFTE OG FORVALTE NYTT SYSTEM FOR OPPDRAGSHÅNDTERING I ALLE LANDETS 110-SENTRALER.

Vedlegg

- Nyhetsbrev fra det nasjonale anskaffelsesprosjektet
- Juridisk vurdering utført av advokatfirmaet Føyen Torkildsen AS
- Utkast til selskapsavtale for nasjonalt kommunesamarbeid
- Veiledning til selskapsavtale
- Brev fra DSB vedrørende kommunalt eieransvar for 110-oppdragshåndteringsverktøy
- Brev fra DSB vedrørende ansvar for drift av 110-tjenesten i Nordland

Saksfremstilling

Brann- og redningsberedskap og nødmeldetjeneste for nødnummer 110 er et kommunalt ansvar. Det er nå 13 110-sentraler i Norge. Når de to sentralene i Trøndelag slås sammen, vil antallet reduseres til 12 og de geografiske ansvarsområdene vil dermed samsvare med politidistriktene over hele landet. Med hjemmel i brann- og eksplosjonsvernloven § 16 fattet Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) 15. mars 2016 vedtak om «nye 110-regioner og samlokalisering av nødmeldingstjenesten». I vedtaket ble regionstrukturen fastlagt og én kommune i hver region ble pålagt å etablere en 110-sentral for regionen. Bodø kommune er en av disse kommunene. Øvrige kommuner i regionen har plikt til å knytte seg til sentralen og bære sin andel av kostnadene ved etablering og drift. DSB har ikke lagt noen føringer for hvordan samarbeidet mellom kommunene i regionene skal organiseres. Landets 110-sentraler er organisert som interkommunalt selskap, kommunalt foretak, Etat med vertskommuneavtale eller som kontraktsfestet kjøp av tjenester (110-Nordland). Dette har betydning for valg av interkommunal samarbeidsform i denne saken.

110-sentralen for 110-region Nordland dekker alle 41 kommuner i Nordland fylke. I 2016 fikk Bodø kommune ansvar for å etablere 110-nødcentral i det samme geografiske området som for politidistrikt Nordland. Dette ansvaret var og er delegert til selskapet Salten Brann IKS som eies av 10 Salten kommuner. 110-Nordland er samlokalisert på Albertmyra i Bodø kommune sammen med 112-OPS-Nordland og 113-AMK sentralen for region Salten og Lofoten. 110-Nordland er organisert som avdeling i Salten Brann IKS og eies dermed av saltenkommunene. Øvrige

kommuner i Nordland kjøper nødmeldetjenesten fra 110-Nordland som en kommersiell tjeneste regulert av kjøpsloven.

Et velfungerende oppdragshåndteringssystem/datasystem er nødvendig for at 110-sentralen skal kunne motta og registrere nødmeldinger, respondere hensiktsmessig på disse, alarmere innsatsressurser og støtte innsatsledelsen med informasjon.

Investeringen i dagens oppdragshåndteringssystem i 110-sentralene, Vision, ble gjort av Staten som en del av investeringen i nytt nødnett. Nødnett er et digitalt samband for politi, brannvesen, helsetjenesten og andre aktører med et beredskapsansvar. Den landsomfattende utbyggingen av nytt nødnett ble gjort i perioden 2010-2015. Av de tre nødsentralene 110, 112 og 113 var det kun 110-sentralene som fikk nytt oppdragshåndteringssystem som en del av den statlige utbyggingen. Etableringen av dette felles oppdragshåndteringssystemet har vært et viktig bidrag til å standardisere 110-tjenesten i Norge, forenkle sammenslåingsprosesser og sikre at det var mulig å få nasjonal statistikk gjennom statistikksystemet BRIS.

Staten sin serviceavtale med leverandøren av Vision (Capita) utløper 31. desember 2020, med mulighet for en kort forlengelse. Det er dermed behov for anskaffelse av nytt oppdragshåndteringssystem for alle landets 110-sentraler. Selv om staten finansierte dagens oppdragshåndteringssystem, blir systemene i 110-sentralene sett på som en del av det etats-spesifikke utstyret for brann- og redningstjenesten og inngår derfor ikke i det nødnettutstyret som staten har ansvaret for å reinvestere i. Anskaffelsen av nytt oppdragshåndteringssystem for 110-sentralene blir dermed kommunenes ansvar. Dette slås fast i skriv fra DSB.

For å opprettholde nasjonal standardisering og få en effektiv og sikker overgang til et nytt oppdragshåndteringssystem, er det etablert et felles landsomfattende prosjekt for anskaffelse, implementering, drift og forvaltning av et nytt system for alle 110-sentralene. En felles anskaffelse forventes å gi den laveste ressursbruken, den beste kvaliteten på systemet og en bedre kontraktsoppfølging. Prosjektet har bred representasjon fra fagmiljøet og gjennomføres i tett samarbeid med DSB. Forprosjektfasen av anskaffelsesprosessen styres formelt av Hamar kommune. Hamar kommune var en av kommunene som fikk pålegg om etablering av en regional sentral (Innlandet) i 2016. Prosjektleder kommer fra Innlandet 110-sentral. Prosjektet får juridisk bistand fra advokatfirmaet Føyen og Torkildsen. Styringsgruppen ledes av brannsjefen i Oslo.

Planleggingen av felles anskaffelse har pågått siden 2019. Kunngjøring av konkurranse skjedde i juni 2020. Hamar kommune vil være formell kunderepresentant fram til opprettelse av et forvaltningsorgan (se under) som kan være kontraktspart i avtalen med leverandøren.

Anskaffelsen gjennomføres som forhandlet konkurranse, og det er laget en gjennomføringsplan. Leverandør forventes å være valgt og kontrakt undertegnet i april 2021. Det legges opp til at levetid for oppdragshåndteringsverktøyet skal være 8 år fra leveringsdag med opsjon på utvidelse med to pluss to år.

Påløpte kostnader for 110-Nordland i forprosjektfasen er dekket over driftsbudsjettet.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Det er nødvendig å opprette et felles forvaltningsorgan som kan bekle rollen som kunde i avtalen med systemleverandøren og fungere som felles kunderepresentant for alle 13 110-sentralene i Norge. Det foreslås å opprette et interkommunalt selskap, kalt «Nasjonalt kommunesamarbeid for 110-sentralene IKS».

Valget av interkommunalt selskap som samarbeidsform er gjort på bakgrunn av at det både er kommuner, kommunale foretak og interkommunale selskaper som vil stå som deltakere i samarbeidet. Det er tillegg viktig at forvaltningsorganet kan opptre som en selvstendig og effektiv kunde overfor leverandøren.

Formålet med opprettelsen av selskapet er at deltakerne skal:

- a) Gjennomføre en felles anskaffelse av et nytt felles oppdragshåndteringssystem med tilhørende teknisk infrastruktur.
- b) Ha en koordinert opplæring og implementering.
- c) Ha en felles forvaltning/oppfølging av avtalen med systemleverandøren.
- d) Ha en felles driftsavtale med DSB.

Det er nødvendig å etablere det interkommunale selskapet tidlig i 2021 slik at det formelt kan stå som kunde i avtalen med leverandøren. Det må velges en representant til selskapets representantskap og en vararepresentant. Ettersom formålet med selskapet i høy grad er av faglig karakter, foreslås det at disse vervene dekkes av Salten Brann IKS.

Kommunene som ikke blir direkte deltakere i samarbeidsavtalen er bundet av sine avtaler i 110-regionene. Alle landets avtaler er gjennomgått, og det er vurdert at anskaffelsen ikke er en så vesentlig endring av avtalene at det er behov for politisk behandling også i disse kommunene. Brannsjefene i region 110-Nordland er informert om saken gjennom ulike nettverksmøter de siste året.

Deltakerne har eierandel, innskuddsplikt og deltakeransvar etter følgende modell (fastslått etter samme prinsipp som finansieringsmodellen i punkt 6.2):

- a) 50 % fordeles likt mellom deltakerne.
- b) 50 % fordeles mellom deltakerne etter innbyggertall per 1. januar inneværende år.

Kapitaltilførsel til selskapet vil skje gjennom et kapitalinnskudd fra deltakerne ved stiftelse og som budsjettoverføringer for årlig drift vedtatt av representantskapet. Unntaksvis vil det også kunne bli fakturering av deltakerne for levering av tilganger til oppdragshåndteringssystemet og tjenester knyttet til dette. Innskuddsforpliktelsen ved stiftelse av selskapet for Salten Brann IKS er satt til 90 000 kroner. Innskuddsforpliktelsen på totalt 1 300 000 kroner er ment å dekke løpende kostnader ved oppstarten av virksomheten slik som lønn, kontor- og øvrige administrasjonskostnader og stiftelseskostnader.

Videre fordeles alle kostnadene mellom 110-sentralene seg etter modellen i selskapsavtalen:

- a) 50 % av samlet kostnad fordeles likt mellom de 13 tjenestemottakerne. Dersom 110-sentralen Nord-Trøndelag ikke utløser sin opsjon, fordeles kostnaden på 12 deltakere.
- b) 50 % av samlet kostnad fordeles mellom tjenestemottakerne etter innbyggertall per 1. januar inneværende år.

På denne måten ivaretar samarbeidet den kommunale inntektsmodellen. Utgiftene til selve oppdragshåndteringssystemet vil bestå av en engangskostnad til lisenser, løpende utgifter i en kortere periode til implementering (prosjektkostnader), samt et årlig tilskudd til drift og forvaltning. Ved større versjonsoppdateringer på et senere tidspunkt kan det oppstå nye utgifter til implementering av disse. I tillegg til oppdragshåndteringssystemet, må det investeres i teknisk infrastruktur i form av en sentralisert serverløsning. Denne løsningen vil øke sikkerheten i systemene og legge til rette for å oppnå redundans mellom 110-sentralene. I tillegg forenkles driften vesentlig.

Pr i dag kan det ikke anslås noen investeringskostnad, men det påregnes at det vil bli etablert en investeringskalkyle innen utgangen av år 2020. Dette vil basere seg på kostnadsanslag med bakgrunn fra leverandørforhandlingene.

Nedenfor presenteres modell for fordeling av eierandel (stemmeantall) og innskudd fordelt etter 50/50 prinsippet og ser slik ut.

Navn deltaker	Eierandel og ansvar med Namsos	Eierandel og ansvar dersom Namsos ikke utløser opsjon, jf. punkt 2.2	Innskudd med Namsos	Innskudd dersom Namsos ikke utløser opsjon, jf. punkt 2.2
Sør-Varanger kommune	5	5	75 000 kr	75 000 kr
Tromsø kommune	5	6	75 000 kr	90 000 kr
Salten Brann IKS	6	6	90 000 kr	90 000 kr
Namsos kommune*	5	0	75 000 kr	0 kr
Midt-Norge 110-sentral IKS	7	8	105 000 kr	120 000 kr
Ålesund kommune	6	7	90 000 kr	105 000 kr
Bergen kommune	10	10	150 000 kr	150 000 kr
Rogaland brann og redning IKS	8	9	120 000 kr	135 000 kr
Arendal kommune	7	7	105 000 kr	105 000 kr
Sør-Øst 110 IKS	10	10	150 000 kr	150 000 kr
Oslo kommune	13	13	195 000 kr	195 000 kr
Øst 110-sentral IKS	11	11	165 000 kr	165 000 kr
Hamar kommune	7	8	105 000 kr	120 000 kr
Eierandel/ansvar	100	100	-	-
Total selskapskapital	-	-	1 500 000 kr	1 500 000 kr

* Namsos kommune har opsjon på tiltredelse av avtalen med systemleverandøren, jf. punkt 2.2.

110-sentralene betaler i dag DSB for drift og forvaltning av dagens oppdragshåndteringssystem. DSB vil fortsette med driftsoppgaven med hjemmel i Enerettsforskriften. De samlede kostnader for drift og forvaltning forventes ikke å bli vesentlig annerledes enn de er i dag.

Skatteetaten blir anmodet om bindende forhåndsuttalelse om at kommunene fortsatt er kompensasjonsberettiget etter merverdiavgiftsloven.

Avtalen vil være forpliktende for deltakerne i avtaleperioden på 8 år pluss eventuelt utløste opsjoner.

Styret innstiller til representantskapet å fatte følgende vedtak:

- 1. Representantskapet til Salten Brann IKS beslutter å tilslutte seg avtale om opprettelse av et nasjonalt interkommunalt selskap med formål å anskaffe, implementere, drifte og forvalte nytt oppdragshåndteringssystem i landets 110-sentraler.*
- 2. Representantskapet velger Daglig leder og brannsjef i Salten Brann IKS som Salten Brann IKS` sin representant til representantskapet i det nye selskapet. Som vararepresentant velges assisterende daglig leder og brannsjef i Salten Brann IKS.*